

♦ Люди межі людьми

Батьків орден отримав син

Слава знайшла Миколу Миколайовича Ошурка у 80 років – через 68 літ після його геройського вчинку. Сам він поїхати до обласного центру за своєю нагородою не зміг, бо таки для його віку дорога довжиною 240 кілометрів в один кінець з хутора Юрково, що за селом Борове у Зарічненському районі, до Рівного – то неабияке випробування. Отже, батьків орден «За мужність» III ступеня отримував у обласній адміністрації його син Василь. Він і розказав нам історію батькового ордену.

...Василя ще й у помині не було, а Микола Миколайович був маленьким 12-річним хлопчиком Миколкою, коли до хати Ошурків на хуторі прибрела та зграйка голондних втомлених людей. Були вони з Рафалівки Володимирецького району.

Перед війною у Новій і Старій Рафалівці жило багато євреїв. У часи німецької окупації на них почалися гоніння, в Рафалівці створили гетто, до якого загнали більшість тутешніх євреїв. Але не всіх. Декому вдалося вирватись і втекти до лісу. Борове і хутір Юрково – то перші населені пункти з боку Володимирецького району, отже, у пошуках їжі та засобів до існування рафалівські євреї-втікачі прийшли сюди.

Василя Миколайовича дід, а Микола Миколайовича – батько, Микола Павлович Ошурко, впустив людей до своєї хати без жодних сумнівів і зволікань, хоча вже був начуваний, як німці карають за переховування євреїв. Микола Павлович був людиною набожною, християнином-протестантом, отож він вважав своїм обов'язком не тільки нагодувати та одягти людей, а й підбадьорити їх. Микола Миколайович

добре пам'ятає, як батько прочитав утікачам слова із Біблії, що настане час, коли сини ізраїлеві вийдуть на свою землю, і пам'ятає, як їх потішили ті слова.

«Він міг сказати їм, як ота байдужа людина, котру цитує апостол Яків у соборному посланні: «Ідіте з миром, грійтеся та їжте», – розмірковує нині про вчинок діда його внук Василь. Але що принесе це побажання, коли не підкріпити його ділом, «не дати їм (нужденним – авт.) потрібного тілу, – що ж то допоможе?» – цитує Василь Ошурко Святе Письмо.

Але й нагодувавши та зігрівши втікачів, дід не повважав за можливе відправити їх у нові поневіряння. Оскільки залишатись на виду на хуторі втікачам було небезпечно, Микола Павлович із допомогою дітей влаштував для них криївки на горбках посеред суцільних боліт у лісах між Боровим та Озірцями.

Не злічити, скільки разів ходив до тих землянок та носив вигнанцям їсти й пити маленький хлопчик Миколка. Люди, яких він врятував отими небезпечними рейдами через болота, потім і порушили клопотання, щоб його нагородили.

Одного з маленьких біженців, хлопчика Олександра Сариду, Микола Павлович залишив у своїй хаті і переховував між своїми дітьми. Він пас із ними худобу, працював у полі, а коли на хутір знаєцька приходили чужинці, мало го ховали в підпічку.

Тепер той Олександр Сарид живе в Ізраїлі, там же мешкають іще декілька врятованих Ошурками євреїв. Найменший із біженців, хлопчик на ім'я Ізраїль, не пам'ятає подій того часу: ні хутора Юрково, ні своїх рятівників. А Естер Ривка, котра була в ту воєнну пору вже старшою дівчинкою, пам'ятає все добре. Недавно вона запрошувала до себе Василя Миколайовича, він гостював у неї в місті Азур. Естер часто телефонує нащадкам своїх рятівників. Коли минулого тижня вона подзвонила у Борове до хати Василя Ошурка, той з радістю повідомив їй головну новину сім'ї, що батька нагороджено орденом «За мужність».

Я поспілкувалася з Василем Миколайовичем після церемонії

вручення йому батькової нагороди. І він розповів мені, що не тільки його дід і батько рятували євреїв. «Там, у тому лісі за Боровим, переховували євреїв і батьки моєї мами Ганни Степанівни. То в мене і мамині, і татові батьки визнані «Праведниками світу», а тепер держава оцінила ще й подвиг батька, нагородивши його орденом».

У сім'ї Василя Ошурка є ще одна висока відзнака – його дружина Катерина Федосіївна має почесне звання України «Мати-героїня», бо народила і разом з чоловіком виростила десятеро дітей. Батько вважає, що попри всі його трудові здобутки в системі меліорації, в якій він працює на совість, головне надбання його життя – це діти. Бо виростили вони добрими і щирими людьми. Такими, що коли б довелось, то цілком повторили б подвиг свого діда, який дванадцятирічним хлопцем долав величезні відстані через ліси й болота, щоб рятувати людей.

Людмила МОШНЯГА
Зарічненський район